

**Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
3 клас**

- 1. Запишіть речення в такій послідовності, щоб утворився текст.
Доберіть заголовок і запишіть перед текстом. Допишіть ще 2-3
речення.**

Пізньої осені старі мурахи в мурашнику вкладають малих мурашок спати. Але дітки пустують, граються, вередують. Тоді в мурашнику з'являється коник-стрибунець. Він бере скрипочку й грає мурашатам лагідну мелодію. Малеча зразу засинає. За ними поринають у сон усі мурашки. Коник випускає із зелених лапок скрипочку й теж засинає. Він спатиме в мурашнику цілу зиму (За Всеволодом Патапахою).

12 балів

- 2. Прочитайте частини речень. Закінчіть прислів'я.**

Праця людину годує, а лінь марнує.
Книжка вчить, як на світі жить.
Хто більше читає, той більше знає.
Друг не той, хто медом маже, а хто правду каже.

4 бали

- 3. Запишіть слова за алфавітом, поставте наголос.**

Завдання, ведмідь, черговий, вересень, запитання, понеділок, четвер, килим, медаль, метр, неділя, червоний, виразно, ноутбук, ознака, чернетка, предмет, одинадцять, середя, співчуття, новий, черевіки, Батьківщина, тринадцять.

8 балів

- 4. З поданих слів складіть речення, підкресліть головні члени.
Незабаром спів пташки наповнить гаї і сади.**

3 бали

Усього – 27 балів

На виконання завдань відводиться одна година

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

4 клас

- 1. Спишіть, уставляючи пропущені букви. Допишіть 3-4 речення, щоб утворився текст. Доберіть заголовок і запишіть його перед текстом.**

Легенький вітер колише жита. Під вагою зерна низько хилиться до землі повний колос. Стебло стоїть високе й рівне. Подекуди синіють волошки. А он червоніє мак. Радісно, весело в полі!

12 балів

- 2. Поєднайте дієслова з іменниками за змістом, утворіть речення. Кожне речення поширте однорідними членами.**

Лікар лікує, хлібороб обробляє, бджола збирає, дизайнер оздоблює, продавець продає, художник малює, кравець шиє, письменник пише.

8 балів

3. Поясніть значення висловів

Брати ноги на плечі – тікати; ловити гав – бути неуважним; водити за носа - обманювати; клювати носом - дрімати; дерти носа вгору – зазнаватися; зуб на зуб не попадає – змерзнути; зарубати на носі – запам'ятати; набрати води до рота – замовкнути.

4 бали

- 4. За допомогою префіксів і суфіксів від поданих слів утворіть нові**

Берег – прибережний, берегова (охорона).

Дорога – дорожній, доріжка, придорожній.

Ріка – річка, річечка, річенька, річковий

Ліс - лісок, лісочок, лісовик, лісник, лісовий.

4 бали

Усього – 28 балів

На виконання завдань відводиться одна година

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

5 клас

- 1. Напишіть твір на тему «Осінь золотиста вже сміється листям»**

12 балів

- 2. Уставте, де потрібно, пропущені літери та запишіть слова правильно.**

Від'їзд, приїзд, роз'єднати, подвір'я, з'єдналися, поїхати, буряк, пам'ять, боротьба, чесність, бур'ян, криниця, футбол, тримається, мільйонер, мавпячий, об'єднати, шістнадцять, здоров'я, різдвяний, у вишеньці, на травинці, списати, пшениця, п'ятнадцять.

5 балів

- 3. Згрупуйте слова за значенням, запишіть утворені синонімічні ряди.**

Правдивий, чесний, справедливий;
лагідний, ніжний, тихий;
культурний, ввічливий, чемний;
коричневий, бурий, каштановий;
безмежний, неосяжний, безкрай.

5 балів

- 4. До поданих фразеологізмів доберіть прислівники-синонімами.**

Одна нога тут, а друга там - швидко. Ніс у ніс – близько. До останньої нитки – зовсім, до останку. Голкою ніде ткнути - дуже тісно. Бурмотіти під носа - тихо. На одній ноті - монотонно. На власні очі - особисто. З першого слова - відразу. Знає як свої п'ять пальців – дуже добре, наскрізь. Як сніг на голову – раптово, несподівано. Від світання до смеркання - цілодобово. Гірко на серці – прикро, важко, сумно.

6 балів

Усього – 28 балів

На виконання завдань відводиться дві години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

6 клас

1. Спишіть зачин казки, уставляючи пропущені літери, складіть і запишіть продовження. Доберіть заголовок

Хвалилася Царівна Осінь, що син її Вересень збирає в..ликі дари садів і полів. Сина Жовтня в..личала справжнім чарівником. Усе в золото вбере, дорогим багрянцем посипле землю, а жовтими к..лимами встелить ст..жини між д..рев. На лісові галяви сипоне без міри злата. Та ось приходить і її син Листопад. Він

12 балів

2. Запишіть правильно слова.

Пів'ящика, об'їзний, осінньо-зимовий, горицвіт, півстоліття, північно-західний, червоногарячий, дит'ясла, пів-Європи, бузково-рожевий, синьоокий, морквяний, пестливий, мереживо, о пів на третю.

5 балів

3. Утворіть прикметники від власних назв.

Паризький, галицький, кременчуцький, золотоніський, бахмацький, острозький, цюрихський, калуський, дрогобицький, празький, іракський, сиваський.

6 балів

4. Відновіть первісну форму фразеологізмів із переплутаними компонентами (рід і число прикметників можна змінювати).

Троянський кінь, муки Тантала, ведмежа послуга, Содом і Гоморра, Сізіфова праця, Аріаднина нитка, іти на Голгофу, Ноїв ковчег, Дамоклів меч, Адам і Єва, крокодилячі сльози, лебедина пісня, Гераклові подвиги, Еолова арфа.

7 балів

Усього – 30 балів

На виконання завдань відводиться дві години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання для II (районного, міського) етапу

XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

7 клас

1. Соцмережі й віртуальний простір — частина нашого повсякденного життя у XXI столітті. Вам, певно, не раз доводилося спілкуватися з друзями за допомогою новітніх технологій.

Розкажіть своїм «віртуальним» друзям про Тараса Шевченка, створивши допис у соцмережі. Переконайте однолітків, що Тарас був цікавою особистістю, що його вірші потрібні сьогодні молоді. Уявіть, яку музику любив поет, якими були його вподобання у повсякденному житті; чого він прагнув, про що мріяв, що обговорював із друзями. Назву для допису доберіть самостійно.

12 балів

2. Перепишіть речення, розставте в ньому розділові знаки (1 б). Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення (2 б.), надпишіть над кожним словом частину мови (2 б.), дайте характеристику всій конструкції (2 б.), зробіть морфологічний розбір виділеного слова (2б).

Іменник прийм. іменн. займенн. прикметник дієслово іменник

Україно, під небом твоїм калинові пливуть острови (А. Демиденко).

Речення розповідне, неокличне, просте, двоскладне, поширене, повне, ускладнене звертанням.

***Пливуть** – дієслово, що робити?, поч. форма – пливати, недок. виду, неперехідне, дійсн. сп., теп. часу, 3 особи, множ, I дієвідміни, у реченні – присудок.*

9 балів

3. Записати правильно слова

Різьбяр, священик, над'яр'я, ясно-золотистий, зарево, абиякий, суперзірка, п'ятдесятимільйонний, будь з ким, інтелігентський, печиво, пестливий, червоногарячий, хтозна-чого, переді мною, напівзруйнований, пів-Європи, Шевченків край, синьоокий, возз'єднання.

5 балів

4. Підібрати іншомовні відповідники до слів та словосполучень.

Шоколадне морозиво на паличці – ескімо. Комічний цирковий актор – клоун. Заклад, що збирає і зберігає книжки для громадського користування – бібліотека. Суддя в деяких спортивних змаганнях – арбітр, рефері. Учасники парного спортивного чи музичного виступу – дуєт. Змагання з метою виявити найдостойніших із числа його учасників – конкурс, турнір

3 бали

Усього – 29 балів

На виконання завдань відводиться дві години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика

8 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему «Омріяне щастя лежить не в скрині, а в серці»

12 балів

2. Перепишіть речення, розставте в ньому розділові знаки (2 б.). Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть усі члени речення (2б.), надпишіть над кожним словом частину мови (2 б.), дайте характеристику всій конструкції (2 б.), зробіть морфологічний розбір виділеного слова (2 б.).

Дієслово прикм іменник прийм імен. прийм іменник спол прийм іменник прий
Жалкує юний вересень за літом, за різнотрав'ям і за різноцвітом, за
прикметник прикметник іменник спол іменник прикметник іменник
вранішньою теплою росою і соняшників щедрою красою. (Є.Черняк)

Речення розповідне, неокличне, просте, двоскладне (грам. основа *вересень жалкує*), поширене, повне, ускладнене однорідними членами речення (додатками).

Різнотрав'ям – іменник, *що?* поч. ф. – різнотрав'я, загальна назва, неістота, збірна, сер. роду, одн., Ор. відмінок, II відміни, м'якої групи, у реченні – додаток.

10 балів

3. Від поданих іменників утворіть прикметники (5 балів), поясніть правила чергування (1 бал).

Місячний, сонячний, рухомий, вічний, відважний, сніжний, молочний, ручний, річний, сердешний.

6 балів

4. Визначити рід іменників.

Папараці, торнадо, цунамі, поні, зебу, маестро – чоловічий рід;

ЧАЕС, цеце, івасі, авеню, кольрабі, салямі – жіночий рід;

драже, філе, кашне, жабо – середній рід.

8 балів

Усього – 36 балів

На виконання завдань відводиться дві години

**Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
9 клас**

1. Напишіть твір-роздум на тему «Щастя твоє в тобі самому: пізнавши себе, пізнаєш усе, а не пізнаєш себе, ходитимеш у темряві...» Г. Сковорода

12 балів

2. Запишіть речення, розставте розділові знаки (1б). Побудуйте його структурну схему (1б). Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення (2б), надпишіть над кожним словом частину мови (2б), дайте характеристику всій конструкції (1б) і компонентам як простим реченням (2б), зробіть морфологічний розбір виділеного слова (1б).

Спол. дієслово імен. ім. прикм. іменник прислівник дієприслів. прикмет.

То перенизують небо низкою дикі качки, дрібно тріпаючи гострими
іменник спол. дієслово прикметн. іменник дієприслівник прислівн. займ.

крильцями, то пересунеться важкий бусел, протягнувши назад свої
прикмет. спол. іменн. іменник

довгі, як ломаки, ноги.

Речення розповідне, неокличне, складне, сполучникове, складносурядне, між частинами речення смислові відношення – чергування дії, частини поєднані сурядним розділовим сполучником *то... то*; розділовий знак – кома.

1. *То перенизують небо...* - двоскладне, поширене, повне, ускладнене відокремленою обставиною, вираженою дієприслівниковим зворотом;

2. *... то пересунеться важкий бусел, протягнувши назад свої довгі, як ломаки, ноги* - двоскладне, поширене, повне, ускладнене відокремленими обставинами, вираженими дієприслівниковим та порівняльним зворотами.

То [], то [].

10 балів

3. Запишіть правильно слова

Омелян, пасьянс, досє, різьбяр, вірмо, гуцульський, лижвяний, ляний, дурра (ароматна речовина), інтермецо, Наддніпрянщина, людино-день, де-факто, контр-адмірал, воєнно-технічний, честь честю, прем'єр-міністр, мокко, військовополонений, всесвітньо-історичний, кримськотатарський, дівич-вечір, народнопоетичний, Західне Полісся.

6 балів

4. Відредагуйте речення, запишіть

Коли ми вирушали в похід, нам усміхалося сонце й повівав легенький вітерець. Спочатку ми йшли лісовою стежиною, а потім – дорогою, що стрімко звивалася вгору. На вершині перед нами відкрився мальовничий краєвид, і ми майже до темноти милувалися чарівним пейзажем. (Коли ми піднялися на вершину, перед нами розгорнувся мальовничий краєвид, чарівним пейзажем якого ми милувалися допізна). Лише вночі, стомлених, але щасливих, нас огорнув сон. Походи – моє хобі (улюблене заняття).

5 балів

Усього – 32 бали

На виконання завдань відводиться три години

**Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
10 клас**

1. Прочитайте наведений уривок.

Колись думали: знання, технічні досягнення вирішать усі проблеми, і людське життя суттєво покращиться. Дійсно, сьогодні визначним є прогрес технічний, але немає прогресу у площині моралі, скоріше рух зворотний, бо незабаром зникнуть із щоденного словника такі поняття: співчуття, любов, милосердя.

Викладіть Ваш погляд на проблему, напишіть твір-роздум на тему «Чи справді через стрімкий технічний розвиток людству загрожує занепад моралі?», використавши різні види складних речень. Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі докази, які найкраще аргументуватимуть ваші міркування. Дотримуйтеся публіцистичного стилю.

12 балів

2. Запишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки (1б). Побудуйте його структурну схему (1б). Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення (2б), надпишіть над кожним словом частину мови (2б), дайте загальну характеристику всій конструкції (1б) і компонентам як простим реченням (2б), зробіть морфологічний розбір виділеного слова (1б).

Дієслово іменник іменник присл. дієслово іменник іменник дієслово прикметник сполучник дієслово
Минає літо, осінь вже бреде, лісів багрець торкнувся вересневий, і пахне
іменник спол. іменник прислівник дієприслівник дієслово прийменник іменник

чебрецем, і листя де-не-де, кружляючи, лягає під дерева.

Речення розповідне, неокличне, складне з різними видами зв'язку, безсполучниковим та сполучниковим (сурядним).

I част. *Минає літо* – двоскладне, непоширене, повне, неускладнене;

II част. *..осінь вже бреде* – двоскладне, поширене, повне, неускладнене;

III част. *.. лісів багрець..* – двоскладне, поширене, повне, неускладнене;

IV част. *..пахне чебрецем ..* – односкладне (безособове), поширене, повне, неускладнене;

V част. *.. і листя, де-не-де, кружляючи...* – двоскладне, поширене, повне, ускладнене відокремленою обставиною, вираженою дієприслівником.

Перше і друге речення пов'язані безсполучниковим зв'язком, друге і третє – безсполучниковим зв'язком; третє і четверте – сполучниковим (сполучник сурядності – і), четверте і п'яте – сполучниковим (сполучник сурядності – і).

[], [], [], і [], і [].

10 балів

3. Складіть розповідні речення, вживаючи подані словосполучення (числа записати словами):

вісьмастами (вісьмомоастами) п'ятдесятьма (п'ятдесятьома) депутатами (О.в.); у шестистах сорока восьми (вісьмох) машинах (М.в.); трьомастами дев'яноста п'ятьма (п'ятьома) кілограмами (О.в.); ста шістдесяти двох книжок (Р.в.)

4 бали

4. Відредагуйте речення, виправлені запишіть

Усі, хто бажає вийти на наступній зупинці, завчасно попереджайте водія! Кого цікавить захоплива мандрівка вулицями Києва, підійдіть до екскурсовода на привокзальній площі. Приєднуйтеся до думки усіх попередніх доповідачів (промовців; тих, хто вже виступив). Ті, хто вболіває (переживає) за честь школи, повинен добре навчатися. Більша частина учнів нашого класу передплачує цей журнал.

5 балів

5. Подані іменники поставте у форму кличного відмінка однини

Хлопче, дочко, мандрівнику, професоре Козар, мріє, Євгенію, татусю, судде, похресничку, матусенько.

5 балів

Усього – 37 балів

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для II (районного, міського) етапу
XIX Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика
11 клас

1. Прочитайте наведений текст

Сучасна цивілізація стрімко розвивається, тож з'являється сила-силенна актуальної, цікавої, але щоразу складнішої інформації. Саме тому в багатьох із нас виникає закономірне бажання пізнавати якомога більше, набувати нових і нових умінь. На жаль, це прагнення розбивається об прикру реальність: здійснити все омріяне нам просто не до снаги. **Викладіть Ваш погляд на проблему: Що краще: зосередитися на певній діяльності й досягти успіху в ній чи шукати себе в багатьох галузях?**

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі докази, які найкраще аргументуватимуть ваші міркування.

12 балів

2. Запишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки (1б). Побудуйте його структурну схему (1б). Зробіть повний синтаксичний розбір (підкресліть члени речення (2б), надпишіть над кожним словом частину мови (2б), дайте характеристику всій конструкції (2б) і компонентам як простим реченням (2б), зробіть морфологічний розбір виділеного слова (1б).

Займ. дієсл. спол. част. прися. прися. дієсл. прийм. займ. дієслово прийм. займ. спол. займ. прийм. ім.
Я подумав: як то добре отако вірити в когось, покластися на когось, але все те до пори,
спол. дієсл. іменн. спол. займ. дієсл. дієсл. прийм. займ. займ. іменник частка частка прийм.
бо надходить час, і ти мусиш узяти на себе всю відповідальність не тільки за
прислів. іменн. спол. прийм. іменн. займен. прикм. спол. прислів. спол. частк. прикм. іменник спол.
власне життя, а й за життя інших, близьких, а часом і не близьких людей та
іменник
справи (Ю. Мушкетик).

Речення розповідне, неокличне, складне, з різними видами зв'язку, безсполучниковим та сполучниковим (сурядним та підрядним).

I част. - *Я подумав..* – двоскладне, непоширене, повне, неускладнене;

II част. - *як то добре отако вірити в когось, покластися на когось* – двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними членами речення (присудки);

III част. - *..але все те до пори..* – двоскладне, поширене, неповне, неускладнене;

IV част. - *бо надходить час..* – підрядне, обставинне, причини, двоскладне, непоширене, повне, неускладнене;

V част. - *і ти мусиш узяти на себе всю відповідальність не тільки за власне життя, а й за життя інших, близьких, а часом і не близьких людей та справи* – головне, двоскладне, поширене, повне, ускладнене однорідними членами речення (додатками).

Що?

Чому?

[]: [...], але [], бо (), і [].

Перша та друга част. поєднані безсполучниковим зв'язком, друга частина конкретизує зміст першої, розділовий знак між частинами – двокрапка; третя приєднується до другої сурядним протиставним сполучником **але**, між частинами протиставні смислові відношення, розділовий знак – **кома**; четверта приєднується до третьої підрядним сполучником **бо**, розділовий знак – **кома**; п'ята частина приєднується сурядним єднальним сполучником **і**, між частинами причинно-наслідкові смислові зв'язки.

Надходить – дієслово, особове, що робить? поч. ф. – *надходити*, недок. виду, неперехідне, дійсного способу, теп. часу, 3 особи однини, II дієвідміни, у реченні – присудок.

11 балів

3. Зніміть скісні риси й запишіть правильно слова

Морально стійкий, сірокам'яний, емоційно забарвлений, суперзірка, блок-система, екс-чемпіон, честь честю, у нього немає вибору; дарма що, сліпоглухонімих, військовозобов'язаний, жовтогарячий, сам на сам, женьшень, іван-чай, люби-мене (рослина), військовополонений, непрочитана книжка; де-факто, він не має вибору; неперевірені відомості; непокоїтися про мене, сама самотою, дівич-вечір.

10 балів

4. До іншомовних слів доберіть українські відповідники.

Екземпляр – примірник, дисконт – знижка, калькуляція – обчислення, опція – вибір, допоміжний засіб, дилер – посередник, ательє – майстерня, стратифікація – розміщення, імпульсивний – запальний, легітимний – законний, чинний; лімітувати – обмежувати, пролонгувати – продовжити, пресинг – тиск.

6 балів

5. Утворіть прикметники за допомогою суфікса -ськ-

Кременчуцький, баскський, чукотський, кодацький, сиваський, кагарлицький, герцогський, нью-йоркський, іракський, білоцерківський.

5 балів

Усього – 42 бали

На виконання завдань відводиться три години